

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 10. évfolyam számára

2025-2026. TANÉV

ISKOLAI FORDULÓ

2026. január 8. 14.00 – 16.00

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

***A versenyző neve:
A versenyző iskolája:***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatók!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

A javítótanár aláírása:

1. Húzza alá, melyik esemény történt később?

3 pont/...

- a) Caesar hadseregével átlépte a Rubicont. **vagy** Caesar döntő vereséget mért Pharszalosznál Pompeiusra.
- b) Augustus meghódította Pannóniát. **vagy** Augustus Actiumnál legyőzte Antoniust.
- c) Niceai zsinat. **vagy** A Római Birodalom kettészakadása.

2. A) Írja be a táblázat megfelelő oszlopába az alábbi fogalmak, események, történelmi személyek, képek, források betűjelét! A felsoroltak közül kettő nem illeszthető a táblázatba.

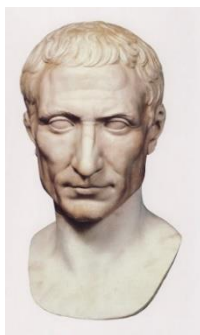
14 pont /...

Julius Caesar	Augustus

- a) naptárreform b) Pax Romana c) Lepidus d) örökös diktátor e) Rajna f) Kr. e. 44. március
- g) Crassus h) aranypénz bevezetése i) principatus j) a kereszténység államvallás k) Catalaunum

l)

m)

n) Kr.e. 43

o) Gallia meghódítása

p) „Janus kapuját, amelyet őseink akarata szerint csak akkor lehetett zárva tartani, amikor a római nép hatalma alá eső területeken... béke uralkodik... főségem évei alatt a senatus háromszor záratta be.”

B) Írja a vonalra a két táblázatba nem illeszthető betűjelet és a hozzájuk kapcsolódó történelmi nevet!

2 pont/...

- 1. _____
- 2. _____

3. Karikázza be a nyugati kereszténységre nem jellemző adatok sorszámát!

5 pont/...

- 1. ikonok 2. szenteket ábrázoló szobrok 3. latin nyelv 4. görög vagy nemzeti nyelvek
- 5. kovászos kenyér a szertartásokon 6. kovásztalan kenyér a szertartásokon 7. purgatórium létezése 8. purgatórium tagadása
- 9. pápa 10. konstantinápolyi pátriárka 11. A Szentlélek az Atyától és a Fiútól származik.

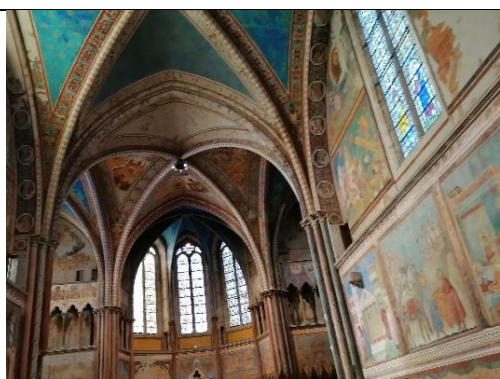
4. Írja a képek mellé, melyik tartozik a görög, a római, a zsidó, a nyugati keresztény, a keleti keresztény és az iszlám kultúrához! 6 pont/...

1. _____

2. _____

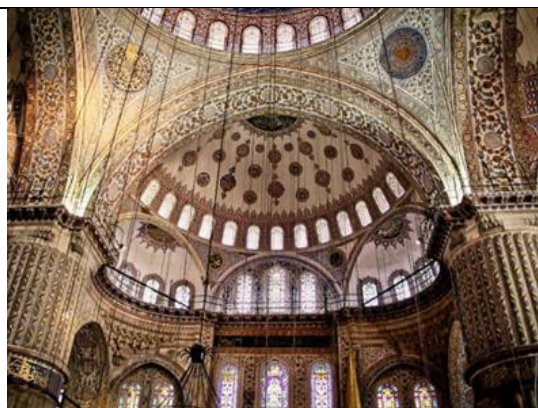
3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

5. Írja a vonalra a Szent Benedekhez kapcsolódó adatokat!

4 pont/...

Az alábbiak közül válasszon!

Róma, Jeruzsálem, Monte Cassino, Genezáret-tó, Regula, 313, 325, 529, „Imádkozz és dolgozz!”, investitúra, „...az írás tanúsága szerint örökké tévedhetetlen lesz.”

a) _____ b) _____

c) _____ d) _____

6. Karikázza be a helyes megoldás számát vagy az X - et!

7 pont/...

- a) Géza fejedelem feleségül vette
 1. Gizellát
 2. Saroltot
 X Margitot
- b) A pénzügyigazgatás legfontosabb szervezetét az Anjou-korban
 1. a vármegyék
 2. a királyi városok
 X a kamarai kerületek alkották
- c) Adóközöket alakítottak ki, amelyek élén egy-egy
 1. várispán
 2. kamaraispán
 X megyésispán állt
- d) Az erdélyi sókamara felügyelte a legfontosabb sóútvonalakat és felügyelte
 1. a harmincad
 2. a huszad
 X a tized beszedését is
- e) Ha egy adott évben új pénz kibocsátására, így pénzváltásra nem került sor, az uralkodók a kamara használatán címén
 1. pondust
 2. fertót
 X collectát vetettek ki
- f) A szász városok egy összegben fizettek adót a királynak. A székelyek
 1. ököradót
 2. sertésadót
 X lóadót fizettek
- g) Melyik pénz az alábbiak közül, melyet I. Károly veretett?

1.

2.

X

7. Húzza alá, honnan származik az alábbi idézet!

3 pont/...

- a) „Szombatot, az Úr napját szenteld meg!”

Ószövetség/héber Biblia

vagy

Újszövetség /Máté evangéliuma

- b) „Jogában áll császárokat letenni.”

Részlet Szent Benedek kolostori szabályaiból

vagy

VII. Gergely a pápai hatalomról (Dictatus Papae)

- c) „...a szent tanítás az emberi észet is használja. Nem a hit bizonyítására, mivel ez eltörölné a hit érdemét...a természetes ész a hitet szolgálja, miként az akarat természetes hajlama is a szeretet parancsát követi.”

Hegyi beszéd/ Máté evangéliuma

vagy

Aquinói Szent Tamás Summa Theologiae műve

8. Írja a mondat elé annak a forrásnak a sorszámát, amely bizonyítja az állítást!

3 pont /...

a) _____ A céhek különböző módszerekkel korlátozták a termelést.

1. „két jogos vásárnap van: szerda a németeknek a Boldogasszony-templom körül, és péntek a magyaroknak a Szent Mária Magdolna-templom körül.”
2. „Megadjuk Márton soltésznek és örököseinek azt a jogot, hogy szabadon építsen malmot, mészárszéket...”
3. „Takácsmester nem tarthat szövőszéket házán kívül fiai, testvérei vagy unokaöccsei számára.”

b) _____ I. (Szent) István megszervezte a nyugati típusú egyházszervezetet és törvényeivel biztosította működésüket.

1. „Ha valakinek az Isten tizedt adott egy évben, a tizedik részt adja az Istennek.” (Részlet Szent István törvénykönyvéből)
2. „Ha valaki hús evésével megsérti a mindenki előtt ismeretes böjti időszakot, akkor bezárva böjtöljön egy héten át.” (István I. törvénykönyvéből)
3. „Az én szokásaimat pedig, melyekről látod, hogy a királyi méltósággal összeférnek, a kétkedés minden béklyója nélkül kövessed.” (Részlet István király fiának, Imre hercegnek írt Intelmeiből)

c) _____ A városok rendelkeztek önkormányzati jogokkal.

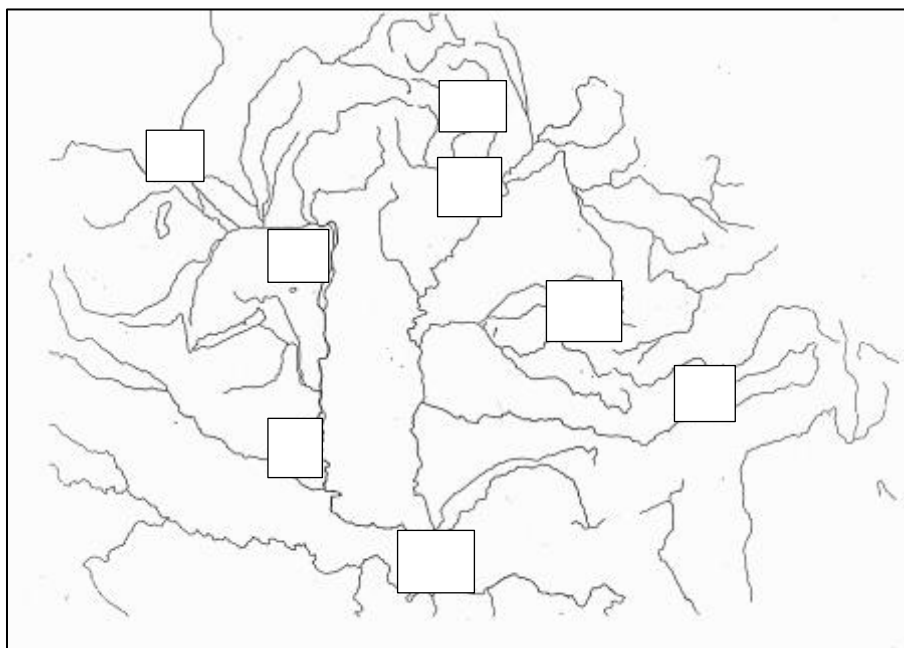
1. „...akarjuk és megengedjük, hogy városukban Húsvét másodnapján szabad vásárt tarthassanak”
2. „A kommuna tagjai közül tizenhárom előljárót kell választani, s e tanácsbeliek, valamint a tanácsbeli esküdtek javaslatai szerint egy vagy két előljárót kell választani.” (Fülöp Ágost 1182-ben megerősíti a kommuna 1099-ben szerzett jogait)
3. „A váralján élő lakosok mindegyike segítse a másikat belátása szerint.”

9. Oldja meg a feladatokat!

Írja a négy történelmi helyszín betűjelét a mellékelt kontúrtérképre, amelyekhez a következő események/nevek és évszámok kötődnek!

4 pont/...

- a) 907-ben a magyarok győzelmet arattak a Keleti Frank Királyság seregei felett.
- b) 1241. áprilisában, a Sajó folyó közelében IV. Béla vereséget szenvedett a tatároktól.
- c) I. Károly 1312-ben vereséget mért az Aba nemzetség seregére.
- d) Hunyadi János sikerrel védte meg 1456-ban a Magyarország kulcsának tekinthető végvárat.

10. Írja be az alábbi táblázat első sorába a magyar történelemhez kapcsolódó történelmi személyek nevét időrendi sorrendben balról jobbra haladva!

Írja be a második sorba az uralkodókhoz (fejedelem, király) tartozó jellemzők betűjelét! A második sorban minden betűt csak egyszer használhat fel!

15 pont/...

a) Az uralkodók (fejedelem, király) időrendi sorrendben								
Jellemzőik betűjele								

b) A tatárjárás után újjáépítette az országot. Második honalapítónak is nevezzük. c) Kiépítette a déli végvárvonalat. d) Szigorú törvényeket hozott a magántulajdon védelmében. e) Quedlinburgba követeket küldött, hittérítőket kért. f) A II. Szilveszter pápától kapott koronával Esztergomban királlyá koronázták. g) Megújította az Aranybullát, amely kimondja az ősiség törvényét is. h) A kormányzás alapelveiről Intelmek címen királytűkröt állított össze fiának.	i) Zágrábban püspökséget hozott létre. j) Letelepítette a kunokat. k) Kiadta az Aranybullát. l) Bevezette a harmincadvámot. m) Katonai reformokra törekedve bevezette a telekkatonaságot. n) Megörökölte a lengyel trónt, így 1370-ben perszonálunió jött létre a két ország között. o) Értékálló aranyforintot veretett Körmöcbányán.
--	--

11. Egészítse ki a Hunyadi Jánosról szóló hiányos szöveget!

4 pont/...

Hunyadi János győztes csatát vívott Havasalföldön **a)** _____-ban /ben (évszám).

Az általa vezetett 1443-1444-es **b)** _____ újabb sikereket hozott. A törökök békét kértek.

Ennek ellenére 1444-ben újabb hadjáratot indítottak a magyarok. **c)** _____-nál/-nél (helyszín)

súlyos vereséget szenvedtek. Az ütközetben a király, **d)** _____(név) is meghalt.

12. Írja a megfelelő táblázatba a fotókhoz, melyik stílusirányzathoz tartoznak az ábrázolt a), b), c) műalkotások!

6 pont/...

a)

b)

c)

d), e), f)

Húzza alá azt a három jellemzőt, amely a c) -vel jelzett épület stílusához illik!

tömzsi tornyok,
támpillérek,
lőrészerű kis ablakok,
díszes üvegablakok,
emberközpontúság,
szimmetriára törekvés,
karcsú tornyok,
az ókori mitológia hatása,
újjászületés

13. Egészítse ki a Szent Piroskával kapcsolatos szöveget a zárójelben található szavakkal és válaszoljon röviden az alábbi kérdésekre!

13 pont/...

Eiréné, Sophia, Bölcsesség, Jóság, idősotthon, templom, kórház, rokkantmenhely, imaház, árvaház, Szeretet, könyvtár, adakozás, alamizsnálkodás, teológiai, Hatalom, Kék Mecset, Hagia Sophia, Konstantin, Mánuel, filozófiai, bencés szerzetes, iszlám

Piroska a trónörökös feleségeként a bizánci császárnék kedvelt nevét, **a)** a/az (Béke) nevet vette fel: így hívták anyósát is. Ez azonban nem egyszerűen szép női név volt Bizáncban, hanem **b)** fogalom is, mely Isten attribútumaira – (Béke), **c)**- (Sophia), **d)** - (Dünamisz) – utalt. Ezeknek szentelte Nagy **e)**új fővárosa három főtemplomát. A császárné vallásossága nemcsak az imádságban teljesedett ki, hanem **f)** a/az-ban/ben és a templomoknak, kolostoroknak juttatott adományokban is. A **g)** mozaikképe is adakozás közben ábrázolja a császári családot. A császárné alapította Konstantinápoly legnagyobb vallásos alapítványát, a Pantokrator-kolostoregyüttest, mely három templomot – Mindenható Krisztus –, Istenszülő (Métér Eleusza) –, és Szent Mihály-templomok –, két szerzetesi kolostort, **h)**-t, **i)** -t **j)**-t, **k)**-t foglalt magában.

l) Írja a vonalra, kihez adták férjhez! _____

m) Fogalmazza meg röviden, milyen diplomáciai oka volt a házasságnak?

14. Esszé. A források és ismeretei alapján mutassa be III. Béla belpolitikai, külpolitikai, egyházpolitikai tevékenységét! (Maximum 16-18 sort írjon!) 11 pont/...

Mivel az emberi természet fogyatékosága következtében az idők múlásával az elmúlt dolgok emlékezetébe könnyen belopódzik a feledés, ezért méltó írással védelmezni és megerősíteni azt, amiben a jogi személyek szerződést kötöttek, azért, hogy ez az írás ereje és alkalmas férfiak tanúságtétele révén sértetlenül és háborítatlanul megmaradjon. Ezt a dolgot én, B[éla], Magyarország kiváló királya megfontolván és a jövőre nézve királyi felségem érdekéről akképpen gondoskodván, nehogy bármiféle, jelenlétemben tárgyalt és befejezett ügy érvénytelenné váljék, szükségesnek ítélem: az én felségem jelenlétében megvitatott akármilyen ügyet az írás bizonyosságával erősítsenek meg. *(III. Béla király elrendeli a jelenlétében tárgyalt ügyek írásba foglalását; 1181)*

„Mánuel császár halála után megváltoztatta III.Béla a keleti politikáját. Nem volt már érvényes a Mánuelnek tett ígéret, hogy a magyar király figyelembe veszi a bizánciak külpolitikai érdekeit.”

Zirci apátság

Szentgotthárdi monostor

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on its right side, suggesting it's resting on a surface.